

*La necessària
qualitat espiritual*

**Missatge de Mons. Joan Piris Frígola, Bisbe de Lleida,
per al Curs pastoral 2012-2013**

© d'aquesta edició: Bisbat de Lleida
c/ Bisbe, 1 - 25002 Lleida
© Mons. Joan Piris Frígola, bisbe de Lleida
Primera edició: setembre de 2012
Dipòsit legat: L-1015-2012
Imprès a Arts Gràfiques Bobalà, S.L.
Sant Salvador, 8 - 25005 Lleida
bobala@bobala.cat

Índex

INTRODUCCIÓ	5
1 TRES ESDEVENIMENTS ECLESIALS, COINCIDENTS I COMPLEMENTARIS	7
1. El 50è aniversari del concili ecumènic Vaticà II	7
2. L'Any de la fe (11/10/2012 – 24/11/2013)	7
3. El 150è aniversari de l'Acadèmia Bibliogràfica Mariana de Lleida	8
2 ELEMENTS NUCLEARS DE L'AGGIORNAMENTO DEL CONCILI VATICÀ II	9
1. Una nova manera d'entendre's l'Església a si mateixa i la seva relació amb el món	9
2. Les constitucions, decrets i declaracions del concili .	10
3. La recepció del concili ecumènic Vaticà II (1962- 1965).	11
4. El concili provincial Tarraconense (1995)	12
3 LA QUALITAT ESPIRITUAL, UNA PRIORITAT EN LA NOVA EVANGELITZACIÓ	15
1. Vetllar per la maduresa humana integral	16
2. Revifar la Fe cristiana	17
3. Cuidar la fraternitat eclesial	17
4. Un repte permanent: esdevenir sal de la terra i llum del món (Mt 5,13-16)	18

4	ALGUNES MEDITACIONS PER CRÉIXER EN LA QUALITAT ESPiritUAL	21
1.	La crida a la santedat de vida i la pregària o primàcia de la gràcia.	21
2.	Les crides personals: “Vine i segueix-me”.	22
3.	Un impuls missioner renovat i creatiu	23
4.	Promoure experiències de “Lectio Divina” i “Lectura creient de la realitat”, entre d’altres	24
5.	L’experiència de comunitat eucarística i el signe comunitari de la fe	25
6.	Fer créixer en nombre i qualitat les Unitats d’Acció Pastoral	27
7.	Fomentar la qualitat espiritual i la fidelitat evangèlica en la tasca de les quatre àrees de cooperació.	28
8.	Continuar i aprofundir els objectius dels anys anteriors: iniciació cristiana i presència d’Església a la societat.	34
	CONCLUSIÓ	37

Introducció

Creure és incorporar-se a una tradició viva que sorgeix del Crist i dels Apòstols i que arriba fins a nosaltres en la vida de comunió que és l'Església. La diòcesi de Lleida viu incorporada a aquesta comunió de manera dinàmica, amb fidelitat a la nostra condició de pelegrins en el temps. Som conscients que no partim de zero i volem fer camí en continuïtat, però alhora procurant donar consistència a tot allò que hem anat reflexionant i concretant en aquests darrers anys, intentant posar-ho en pràctica amb modèstia, a la llum dels documents programàtics que tots coneixem (cfr. *Entre tots i per al bé de tothom; Iniciació cristiana; Presència d'Església en el món*) i que constitueixen els accents fonamentals del nostre Pla Diocesà de Pastoral que té com a objectiu central continuar obrint-nos al món i a l'esperit per tal d'anunciar i "donar testimoni, d'una manera senzilla i directa, del Déu revelat per Jesucrist" (*Evangelii Nuntiandi*, 26).

Com a bisbe d'aquesta Església particular de Lleida desitjaria que ens ajudéssim els uns als altres a fer passes orientades a afavorir la unitat entre allò que, simplificant, podríem dir acció pastoral i vida interior, una unitat que cal assegurar per a un creixement humà i cristià integral. Sabem que quan la persona està dividida no creix. Haurem de treballar per la seva unitat interior i per la seva transparència testimonial.

En àmbits eclesials es reivindica molt allò de "en les coses necessàries, unitat; en allò dubtós, llibertat; i en tot, caritat". És una manera d'entendre la vida que no hauria de ser només una estratègia per als temps de vaques magres sinó que hauria de constituir una vertadera espiritualitat. El que passa és que practicar-ho demana també no tancar-se de manera defensiva i inflexible en les pròpies posicions i fomentar amb perseve-

rança i humilitat més diàleg, més capacitat d'escolta, més recerca en comú. Tots sabem que ningú es basta a si mateix i que la complementarietat és una necessitat en tot allò humà.

Ara bé, les nostres iniciatives pastorals necessiten una qualitat espiritual que els doni el veritable valor evangèlic. És el que comentava el filòsof Bergson assenyalant que al nostre món calia un suplement d'ànima. O també el teòleg Karl Rahner que, referint-se al concili Vaticà II, deia que ens serviria de poc si no ens duia a la fe, a l'esperança i a la caritat. És una crida a la coherència per anar disminuint la distància que pot haver-hi freqüentment entre el dir i el fer: “Poseu en pràctica la Paraula i no us limiteu a escoltar-la, que us enganyaríeu a vosaltres mateixos. Perquè el qui escolta la Paraula i no la posa en pràctica s'assembla a un home que contempla la seva pròpia cara en un mirall: es mira, se'n va i a l'instant s'oblida de la cara que feia. En canvi, el qui s'emmiralla en la llei perfecta, la llei de la llibertat, i hi persevera —no pas escoltant-la i després oblidant-la, sinó posant-la en pràctica—, aquest serà feliç de practicar-la” (Jm 1, 22-25).

Intentem, doncs, viure una espiritualitat atenta als signes dels temps i encarnada en els esdeveniments de cada dia. No tindria massa sentit un plantejament doctrinal separat de la vida de les persones, insensible als seus goigs i esperances, a les seves tristeses i angoixes. Sabem que hem de viure-les en pròpia carn perquè no hi ha res de profundament humà que no trobi eco en el cor d'un cristià (cfr. *Gaudium et Spes*, 1).

1

Tres esdeveniments eclesials, coincidents i complementaris

1. El 50è aniversari del concili ecumènic Vaticà II

El Papa Joan XXIII va convocar aquest concili (25/01/1959) obrint les finestres de l'Església a la cultura del moment i buscant apropar-se també a altres cultures en vies de desenvolupament. Es volia respondre a la pregunta de fons “Església, ¿què dius de tu mateixa?” i redefinir la seva missió en el món. És allò que també va animar a fer després el Papa Pau VI amb la seva encíclica programàtica sobre el diàleg dins i fora de l'Església (*Ecclesiam suam*).

El concili Vaticà II (1962-1965) va donar un impuls determinant a les transformacions sociopolítiques, culturals i religioses del segle xx, i té virtualitats que encara ens poden engrescar davant els reptes del nou mil·lenni i tot allò que acompanya aquest “canvi d'època”, amb tantes situacions qualitativament diferents. El full de ruta d'aquest concili es podria sintetitzar en algunes d'aquestes claus: renovació, oberturisme, diàleg i adaptació als temps —*aggiornamento*.

2. L'Any de la fe (11/10/2012 – 24/11/2013)

La renovació de l'Església passa a través del testimoni ofert per la vida dels creients: amb la seva mateixa existència en el món, els cristians estan cridats efectivament a fer resplendir la Paraula de veritat que el Senyor Jesús ens va deixar.

En aquesta perspectiva, l'Any de la fe és una iniciativa que vol “contribuir a una renovada conversió al Senyor Jesús i al redescobriments de la fe, per a que tots els membres de l'Església siguin testimonis creïbles i gojosos del Senyor ressuscitat, capaços d'indicar la ‘porta de la fe’ a tantes persones que bus-

quen la veritat” (cfr. “Nota” d’Indicacions Pastorals per a l’Any de la fe).

L’inici de l’Any de la fe coincideix amb els vint anys de la publicació del *Catecisme de l’Església catòlica*, promulgat amb la intenció de mostrar a tots els fidels la força i la bellesa de la fe. Aquest document, autèntic fruit del concili Vaticà II, va ser demanat pel sínode extraordinari dels bisbes de 1985 com a instrument al servei de la catequesi, i es va fer gràcies a la col·laboració de tot l’episcopat de l’Església catòlica.

La celebració a Roma del Sínode mundial sobre la nova evangelització per a la transmissió de la fe cristiana (del 7 al 28 d’octubre de 2012) és una ocasió immillorable per introduir a tot el cos eclesial en un temps d’especial reflexió i redescobriments de la fe professada, celebrada, viscuda i resada (cfr. *Porta Fidei*, 4 i 9).

3. El 150è aniversari de l’Acadèmia Bibliogràfica Mariana de Lleida

A Lleida ens reafirmem que Maria de Natzaret segueix essent un extraordinari referent humà i cristià per al nostre temps, conscients del paper primordial de la figura de la Mare de Déu en la fe cristiana al llarg dels dos mil·lennis. I ho fem celebrant solemnement els cent cinquanta anys d’història de l’Acadèmia Bibliogràfica.

Maria és agraciada per l’acció —do especial— de Déu, però, com a tothom, se li demana una resposta lliure i responsable. La seva confiança i fidelitat és posada a prova en diverses circumstàncies. “Mai en la nostra història tant va dependre del consentiment de la criatura humana” (cfr. *Tertio Millennio Adveniente*, 2). I aquella que s’havia proclamat “esclava del Senyor”, comença de seguida a viure la fe pujant ràpidament cap a la muntanya a casa d’Elisabet i demostrant així ser servidora d’aquells que Déu estima i personificant de manera singular la vocació específica de l’Església de Jesús.

2

Elements nuclears de l'Aggiornamento del concili Vaticà II

La gent que no és a prop de l'Església o que se n'ha anat allunyant ja no coneix massa allò que el concili ha significat per a molts de nosaltres. Fins i tot en alguns dels “de casa”, per dir-ho col·loquialment, trobem les més variades reaccions, com la d'un mossèn de la diòcesi de València quan en una trobada vaig citar moltes vegades algunes de les aportacions del darrer concili, la seva pregunta —entre satisfeta i irònica— va ser: “però, existeix encara, el concili?”.

Malgrat aquesta sensació de distància i oblit, cal dir que a l'Església catòlica vivim avui gràcies a l'actualització provocada per les aportacions d'aquella assemblea conciliar, sense la qual la comunitat dels seguidors de Jesús seria molt diferent. Tornem, doncs, a endinsar-nos en aquests textos conciliars que, en paraules del beat Joan Pau II, “no perden el seu valor ni la seva esplendor”.

1. Una nova manera d'entendre's l'Església a si mateixa i la seva relació amb el món

En el discurs d'obertura del concili (11/10/1962), el Papa Joan XXIII presentà el programa d'una nova forma d'entendre el món: demanava estar atents als signes dels temps, contrarestar aquells que “veuen en els temps moderns només prevariació i ruïna” i no confiar en els “profetes de desgràcies, que anuncien sempre esdeveniments funestos”.

Si volguéssim sintetitzar entre la variada aportació d'idees i propostes conciliars, podríem assenyalar-ne una de fonamental: la manera d'entendre's l'Església a si mateixa i la seva relació amb el món. L'Església s'autodefineix principalment com el Poble de Déu enmig del món i dintre d'ell. Ja no s'ha de parlar d'Església i món, sinó d'Església en el món, companya de camí, evangelitzadora i testimoni encarnat de Jesucrist.

2. Les constitucions, decrets i declaracions del concili

González de Cardedal deia que el cor del concili són les quatre constitucions:

- *Dei Verbum* i *Sacrosanctum Concilium*, que centren la vida cristiana i comunitària en la Paraula de Déu i en l'Eucaristia, respectivament. La Paraula de Déu oferta als humans com una conversa amistosa que demana una resposta personal que és la fe i l'Eucaristia, “font i cimal” (cfr. SC 10), i les celebracions litúrgiques on la comunitat creient rememora, actualitza, acull i agraeix l'autodonació de Déu.
- *Lumen Gentium*, sobre el propi ser i estructura de l'Església, Poble de Déu, Cos de Crist i Temple de l'Esperit, comunitat amb missions i responsabilitats diferenciades que proposa i emet la llum que rep del seu Senyor; i *Gaudium et Spes* sobre l'Església en el món, cridada a esdevenir llevat dins la pasta en fidelitat a la recomanació expressa de Jesús.

A les constitucions cal afegir nou decrets, il·luminant situacions —sobretot internes— entre els quals destaca el dedicat a l'ecumenisme, i tres declaracions sobre problemes comuns i amb fortes repercussions si més no pel canvi de posicionament que suposava amb relació a la llibertat religiosa i a les relacions amb altres religions no cristianes. Doctrines recusades durant segles i dimensions de la vida cristiana oblidades, ara eren acceptades com a plenament catòliques. S'obria el camí cap a un diàleg en diferents direccions. Es valorava positivament el fenomen de la secularització, l'autonomia de les realitats temporals i els avenços de la civilització moderna; es parlava de l'Església com a una comunitat..., posant al davant els elements comuns a tots els batejats i, després, els diferents ministeris entesos com un servei, cosa que suposava un canvi important en les relacions entre els seus membres. L'Església deixa de tenir una finalitat en si mateixa i es descobreix i es presenta com a “sagrament universal de salvació”, solidària amb els goigs, esperances i angoixes dels humans, especialment dels pobres i dels que pateixen.

3. La recepció del concili ecumènic Vaticà II (1962-1965)

Potser té novament actualitat el discurs de Benet XVI a la cúria romana als quaranta anys de la cloenda del Vaticà II (22/12/2005), on es preguntava “¿quin ha estat el resultat del concili? ¿Ha estat rebut de manera correcta?” (cfr. *Porta Fidei*, 5).

Molts de nosaltres, els qui hem conegut i participat en la història postconciliar, sabem que han coexistit plantejaments diferents en aquesta recepció conciliar que, simplificant, anomenaríem “els de la reforma i els de la ruptura”. Això pot explicar alguns problemes: les divisions patides dins de l'Església catòlica en aquests cinquanta anys llargs han estat provocades fonamentalment per les interpretacions que s'han fet tant de la lletra com de l'esperit dels documents conciliars.

Joan XXIII havia precisat en l'obertura del concili que calia “transmetre la doctrina en la seva puresa i integritat, sense atenuacions ni deformacions”, però hi va afegir: “la nostra tasca no és només guardar aquest preciós tresor, sinó també dedicar-nos amb diligent voluntat, sense temor, a estudiar allò que la nostra època exigeix. Cal que aquesta doctrina, vertadera i immutable, a la qual s'ha de prestar fidelment obediència, vingui aprofundida i s'exposi segons les exigències del nostre temps. Una cosa és el dipòsit de la fe, és a dir, les veritats que conté la nostra venerable doctrina, i una altra diferent és la manera com s'enuncien aquestes veritats, conservant però el mateix sentit i significat” (cfr. *Vaticano II, Constituciones. Decretos. Declaraciones*, BAC, Madrid 1993, pp. 1094-1095). D'aquesta manera el Papa Joan XXIII promovia clarament una perspectiva nova que ha alimentat noves esperances allà on s'ha tingut en compte, i cal donar-ne les gràcies.

Com insistia Benet XVI en el discurs citat: “cal aprendre a reconèixer que, en les decisions que es refereixen a realitats contingents, només els principis expressen l'aspecte durador perquè són la seva motivació interior. Però les formes concretes depenen de la situació històrica i, per tant, poden patir canvis. Les decisions de fons poden continuar essent vàlides, mentre que les formes de la seva aplicació a nous contextos poden canviar”.

4. El concili provincial Tarraconense (1995)

Des de la resolució n. 1, les esglésies de la Tarraconense expressen la seva comunió amb l'Església Universal que és —en Crist— “un senyal i instrument de la unió íntima amb Déu i de la unitat de tot el llinatge humà” (LG 1), i manifesten que “el goig i l'esperança, el plor i l'angoixa de l'home contemporani, sobretot el dels pobres i de tota mena d'afligits, són també goig i esperança, plor i angoixa dels deixebles de Crist” (GS 1).

Pau VI havia anomenat el Vaticà II com el concili del diàleg i és ben cert ja que es va renunciar a tot tipus de condemnes tenint com a rerefons l'afirmació de Joan XXIII: “Són més les coses que ens uneixen que les que ens separen”.

Reproduint aquell esperit de respecte, d'acceptació i estima del món actual que el Papa i el mateix Vaticà II demanaven, i allunyant-se de tota mena de condemna, el nostre concili provincial Tarraconense diu sentir com un goig i una responsabilitat la missió de fer arribar el missatge de Crist a tot el país, integrat per persones i grups molt diversos que tenen actituds i nivells ben diferents de fe i de cultura, i assumeix el context social secularitzat i plural en què es mou la fe cristiana en la societat catalana.

Afirma expressament que “l'Església vol oferir Jesucrist a la societat sense cap coacció i ajudar a viure la fe i l'amor als fidels, però no pretén pas de tutelar o reconquerir el món i la cultura” (cf. GS 42). Descarta una evangelització feta des del poder o la voluntat de control de la societat i de les persones, o com a acte de pura afirmació institucional.

Igualment demana reconèixer i acceptar la pluralitat interna de l'Església, les distintes tendències, concepcions i models d'evangelització i aprendre els uns dels altres, sense tancaments ni posicions de superioritat o defensives, manifestant que “l'objectiu comú és caminar vers la renovació de la vida cristiana, tot mantenint les certes que ens ha transmès la Tradició de la fe”.

Les esglésies de la Tarraconense fan una opció explícita per una comunitat cristiana capaç de relació i de diàleg amb la gent

que desconeix Crist, a la qual pot oferir un acolliment cordial que és el rostre viu i concret del missatge evangèlic, i per unes estructures que siguin una mediació cada cop més oberta entre Déu Pare i els homes i dones que Déu estima. La convicció de fons, viscuda com un important signe dels temps, és que no hi pot haver veritable evangelització sense el testimoniatge que té com a condició la unitat dels cristians, com a ànima l'amor de Jesucrist i com a cos l'atenció i la donació solidària als necessitats, als pobres i als marginats. És per això que volem que la nostra fe es manifesti en l'esperança i es realitzi en l'amor.

Entén que evangelitzar és descobrir en el cor de cada dona i de cada home l'acció i l'escalf de l'Esperit i establir les mediacions oportunes per tal que les persones senzilles, i tal vegada afligides, puguin trobar-se amb Déu; és ajudar a refer l'experiència de Déu de molta gent allunyada, experiència que està intrínsecament lligada a l'amor als germans i, per tant, a aquella opció preferent pels pobres i per la justícia que fou distintiu del Messies Jesús.

En conseqüència, urgeix la revitalització, la vertebració i l'articulació de totes les comunitats cristianes, les quals tenen com a centre la persona de Jesucrist, per tal que siguin evangelitzadores i evangelitzades: acollidores, fidels a la missió d'ajudar gent molt diversa a refer la seva experiència de Déu, humils, fraternes i obertes a les altres comunitats.

3

La qualitat espiritual, una prioritat en la nova evangelització

Ja hem fet referència a la necessitat de tenir molt present el context cultural en què ens movem. El terme *aggiornamento* o posada al dia, que va tenir molt de ressò en l'època conciliar, volia ajudar a aquesta actualització pastoral, responsable i creativa, davant la situació de canvis profunds, universals..., i permanents. També avui caldria encarnar una actitud d'esperit semblant, en coherència amb la fe que professem en la Paraula de Vida feta carn (cfr. 1Jn 1,1).

Precisament, l'*Instrumentum Laboris*, els materials que guiaran la reflexió i posada en comú dels participants al sínode mundial de bisbes d'aquest octubre sobre la nova evangelització, afirma que es tracta abans que res d'una qüestió de caire eclesiològic i espiritual. La transmissió de la fe és un esdeveniment comunitari, eclesial i ha de fer referència al subjecte encarregat d'aquesta operació espiritual: demana veure el problema no des de fora sinó qüestionant-se l'Església sobre si mateixa, sobre el seu ésser i manera de viure. Se'ns demana redescobrir el cor de l'evangelització, és a dir, l'experiència de la fe cristiana: la trobada amb Jesucrist, l'esdeveniment que constitueix el nucli central de la fe cristiana. La missió de l'Església consisteix en l'anunci i la transmissió de l'Evangeli que, en última instància, s'identifica amb Jesucrist. La humanitat d'avui té necessitat de sentir-se dir les paraules de Jesús "¿Si sabessis quin és el do de Déu!" (Jn 4, 10), perquè facin sorgir el desig profund de salvació que es troba en cada persona: "Senyor, doneu-me d'aquesta aigua, perquè no tingui més set (Jn 4, 15)" (cfr. Instr. Lab. n. 8. 20. 26. 33 i 39).

Cal que les comunitats cristianes trobin les energies i els camins per a tornar a aferrar-se sòlidament a la presència del Ressuscitat que les anima des de dintre, i tornin a oferir-nos la

pròpia experiència com un do valuós que posseeixen. L'Església vol ser l'àmbit on ja ara es realitza aquesta experiència de Déu, on ens deixem transfigurar pel do de la fe sota el guiatge de l'Esperit del Ressuscitat. Parlar de nova evangelització és parlar d'aquest impuls espiritual, d'aquest moviment de conversió que l'Església es demana a si mateixa, a totes les seves comunitats, a tots els seus batejats (cfr. *Instr. Lab.* 46; n. 88).

1. Vetllar per la maduresa humana integral

Travessar “la porta de la fe” (cf. Ac 14,27), que introdueix en la vida de comunió amb Déu i permet l'entrada a la seva Església, suposa emprendre un camí que dura tota la vida. És una porta que està sempre oberta per a tothom i es passa el seu llindar quan la paraula de Déu s'anuncia i el cor es deixa plasmar per la gràcia que transforma (cfr. *Porta Fidei*, 1).

Aquest creixement en la fe i el mateix procés de convertir-se en persona és una tasca apassionant que mai no es podrà reduir a adquirir coneixements intel·lectuals, a una assimilació doctrinal o d'un sistema de valors o de capacitats funcionals. La formació que hem d'adquirir ens ha de dur a un equilibri entre vida interior i obertura a les realitats que ens envolten, sense defugir el present que ens toca viure, per problemàtic que ens resulti. Caldrà integrar interioritat i relacions, aprenent a mantenir una bona comunicació amb un mateix i amb els altres, conjuntament amb la comunicació amb Déu —la pregària.

Això facilitarà, sens dubte, mantenir la identitat de creient amb fets concrets i coherents enmig d'una societat plural. Allò contrari a la identitat personal seria l'alienació i la despersonalització. I cal vigilar perquè en la societat en què vivim som especialistes en posar-nos màscares per amagar la pròpia realitat.

Un cristià ha de ser una persona madura, sincera, justa, comprensiva, equilibrada, dialogant, digna de confiança... Però aquesta maduresa humana es va adquirint a poc a poc, amb successives experiències, i demana cuidar adequadament la pròpia interioritat a la vegada que procura mantenir una bona relació amb els altres, amb l'entorn i amb Déu “en el qual vivim, ens movem i som” (Ac 17,28).

Caldrà verificar progressivament la qualitat de la pròpia vida de fe i la implicació en la vida eclesial per tal de poder ser anunciadors de l'Evangelí.

2. Revifar la Fe cristiana

Als cristians dels primers temps se'ls va acusar d'“ateus”, és a dir, de no creure en Déu. I és que la idea de Déu que tenia molta gent d'aquell temps era molt diferent al Déu que predicaven els cristians, i és això el que caldria repensar avui. La Fe cristiana no és creure de qualsevol manera, no és simplement admetre que hi ha Déu, sinó creure en el Déu que Jesucrist ens ha manifestat, i reconèixer que Déu, en Jesucrist, ha entrat i actua en la nostra història d'una manera definitiva. Cal redescobrir el camí de la fe per il·luminar de manera cada cop més clara l'alegria i l'entusiasme renovat de la trobada amb Crist.

Creure serà sempre obrir a Déu en la nostra vida un crèdit il·limitat perquè Ell hi regni sense condicions, sense rebaixes... És allò de l'opció fonamental. Com la samaritana, també l'home actual pot sentir de nou la necessitat d'acostar-se al pou per escoltar Jesús, que convida a creure en ell i extreure l'aigua viva que brolla de la seva font (cfr Jn 4,14) i alimentar-nos amb la Paraula de Déu i el Pa de la vida.

El sínode sobre la nova evangelització per a la transmissió de la fe cristiana hauria de ser una bona ocasió per introduir tot el cos eclesial en un temps d'especial reflexió i redescobriments de la fe (cfr. *Porta Fidei*, 2, 3 i 4).

3. Cuidar la fraternitat eclesial

La comunitat és el lloc per excel·lència del testimoniatge de la presència de Jesús entre nosaltres i, per això, la formació de la comunitat cal que sigui una tasca prioritària. Una fe que no és comunitària està molt lluny de ser una fe autènticament eclesial. Necessitem una Església-comunitat en la qual es pugui viure un nou estil de vida i de convivència.

Els batejats necessitem madurar la pròpia fe en un grup eclesial on puguem descobrir que viure en comunió és possible i que aïllar-se és destruir la possibilitat de construir una vida diferent basada en els valors evangèlics.

La comunió que constitueix l'Església té una dimensió profunda, arrelada en el misteri de Déu: és comunió amb Déu. Però té igualment una dimensió visible: és comunió de les persones entre elles i s'ha d'expressar en formes d'intercanvi i participació en diferents àmbits eclesials, sempre tenint en compte que la comunió eclesial és, sobretot, comunió de cors (cfr. Ac 4,32). En aquesta experiència fundant, que és la trobada permanent amb Jesucrist mort i ressuscitat i present en la seva Església, rau el centre i el fonament de la comunió eclesial.

Tots els qui tenim una certa responsabilitat en qualsevol nivell de les nostres comunitats cal que siguem portadors de l'experiència comunitària de la fe i alhora capaços de promoure-la.

4. Un repte permanent: esdevenir sal de la terra i llum del món (Mt 5,13-16)

No podem deixar que la sal perdi el gust i la llum romanguí oculta. La "fe que actua per l'amor" (Gal 5,6) s'ha de convertir en un nou criteri de pensament i d'acció que canvia tota la vida de l'home. Amb l'imperatiu de percebre els signes dels temps en la història actual, ens compromet a cada un a convertir-nos en un signe viu de la presència de Crist ressuscitat en el món (cfr. *Porta Fidei* 3, 6 i 15).

Amb el testimoni ofert per la vida dels cristians, amb la nostra mateixa manera de ser en el món, els batejats estem cridats efectivament a fer resplendir la Paraula de veritat que el Senyor Jesús ens va deixar. I en aquesta perspectiva, l'Any de la fe és una invitació a una autèntica i renovada conversió al Senyor, únic Salvador del món.

Això demana, entre altres coses, tenir capacitat de servei i un testimoniatge de servei callat i tantes vegades amagat i gratuït, que és el que il·lumina més que els grans discursos. Aprendre a servir és començar a entendre què significa ser cristià.

L'Any de la fe serà també una bona oportunitat per intensificar el testimoniatge de la caritat (cfr. *Porta Fidei*, 14).

Si la gent que ens envolta experimenta que és acollida, que pot acudir a nosaltres sempre que ho necessita i ens troba generosament disponibles, aleshores entendran què significa servir. Posant-nos del costat dels més febles ens convertim en testimonis qualificats de la fe i signes clars i visibles que el Regne de Déu, Regne de Justícia i Llibertat, està arribant. Les paraules de Jesús són clares: “Si algú vol ser el primer, que es faci l'últim de tots i el servidor de tots” (Mc 9, 35).

Algunes meditacions per créixer en la qualitat espiritual

1. La crida a la santedat de vida i la pregària o primacia de la gràcia

En l'homilia de l'inici del seu Pontificat (24-4-2005), Benet XVI deia: “L'Església en el seu conjunt, i en ella els seus pastors, com Crist, han de posar-se en camí per a rescatar els homes del desert i conduir-los al lloc de la vida, cap a l'amistat amb el Fill de Déu, cap aquell que ens dóna la vida, i la vida en plenitud.”

Aquesta exigència de qualitat espiritual és més necessària quan menys suport sociològic tenim per a viure des de la fe. I ho és per a tots els batejats. El fonament originari i permanent del ser cristià en totes les seves expressions —vida celibatària, vida matrimonial, vida consagrada, ministeri ordenat— és el baptisme. Fonamentalment, tots nosaltres som uns batejats que hem rebut la gràcia de l'adopció filial, som fills de Déu en el Fill Jesucrist: “Vosaltres, com pedres vives, sou edificats per Déu com a temple de l'Esperit perquè formeu una santa comunitat sacerdotal que ofereixi víctimes espirituals agradables a Déu per Jesucrist” (1Pe 2,5). És cert que Déu ha disposat una gran varietat de serveis en l'Església, però “en allò que toca a l'edificació del Cos de Crist, hi ha una vertadera igualtat entre tots quant a la dignitat i l'actuació comuns a tots els fidels” (LG 32), i és precisament aquesta igualtat radical la que ens ha d'ajudar a viure les diferències com un enriquiment mutu dins la comunió eclesial.

La crida a la santedat de vida és una crida personal que val igualment per a laics i per a consagrats i ningú no ens pot substituir en la resposta. Som persones originals, úniques i irrepetibles. Els laics són cridats a la santedat fent fructificar la vida nova i el do de l'Esperit rebuts en els sagraments de la iniciació cristiana. De vegades, hi ha qui manifesta un cert sentiment

d'inferioritat i marginació que el duu a dissimular públicament la seva identitat catòlica: això és contrari a una fe “martirial”, és a dir, una fe de testimonis valents de Jesús. D'altra banda, pel que fa a la santedat de vida dels preveres, aquesta es visibilitza en el seu lliurament incondicional. I com és evident que el prevere no se santifica automàticament en l'exercici del seu ministeri, cal que visqui igualment també la gràcia del seu baptisme, que es reconegui pecador amb tot el Poble de Déu, que visqui la Paraula que proclama i s'alimenti del Cos del Senyor. En tot cas, el factor fonamental és la caritat pastoral amb tot allò que exigeix. El que determinarà la credibilitat del testimoni d'uns i altres i l'eficàcia sobrenatural de les seves activitats serà la seva unió amb Jesucrist.

A més, cal la pregària, en les seves múltiples formes, com a condició per a tenir viva la flama de la fe, la primacia del Crist i, en relació a Ell, la primacia de la vida interior i de la santedat, com ja Joan Pau II emfatitzava a *Novo Millenio Inneunte* (cfr. n. 38). Una pregària esperançada, que és la que ens fa admirar i donar gràcies per totes les realitats positives que ens acompanyen, i que són petits creixements de la llavor del Regne.

2. Les crides personals: “Vine i segueix-me”

Tots els batejats participem de l'únic sacerdoci de Jesús i hem rebut la mateixa crida al seu seguiment amb radicalitat. Això ens motiva a pregar amb molta confiança i insistència perquè es mantingui viva la flama vocacional a tots els nivells.

En particular, i pensant en la “mediació” que suposa el sacerdoci ministerial, vull dirigir-me a tots aquells joves i no tan joves que a Lleida i a les seves comarques tenen inquietuds i no s'accontenten amb viure de qualsevol manera, repetint conductes maquinalment, com les formigues: pregunteu-vos què vol Déu de vosaltres i atreviu-vos a escoltar-lo. El mateix Déu que us ha concedit el do de la vida us crida ara a viure-la seguint les petjades de Jesús i us obre diferents possibilitats de realització. Una d'elles és la que molts —i jo mateix— varem triar en un llarg procés de resposta a allò que sentíem que el Senyor ens demanava: servir els germans com a preveres de l'Església. Per

què no hi penseu seriosament i en consciència? Moltes de les nostres comunitats, i tantes altres d'arreu del món, no tenen un prevere al seu servei amb prou disponibilitat i ni tan sols poden celebrar l'Eucaristia dominical a què tenen dret.

Ahora, demano als membres de l'Església de Lleida que, a més de la pregària, mirin també si, en consciència i a la llum de l'Esperit que bufa on vol (Jo 3,8), no haurien de fer la proposta directa i explícita a algun membre de la pròpia comunitat, del propi grup, del propi centre educatiu o de la pròpia família, perquè prenguéssin la decisió ben concreta de lliurar la seva vida en favor dels altres d'una manera plena en aquest servei ministerial, fent al món aquest do impagable que és presentar el Crist i la seva Paraula com a camí per a fer nova la humanitat i, a més, possibilitant a tants d'altres la celebració dels Sants Misteris de la Salvació. Ateses les circumstàncies, ho considero una prioritat.

3. Un impuls missioner renovat i creatiu

“Caritas Christi urget nos” (2Cor 5,14): és l'amor de Crist el que omple els nostres cors i ens impulsa a evangelitzar. També avui ens cal un compromís més convençut en favor d'una nova evangelització per redescobrir l'alegria de creure i tornar a trobar l'entusiasme de comunicar la fe. El compromís missioner dels creients treu força i vigor del descobriment quotidià del seu amor, que mai no pot faltar. La fe, en efecte, creix quan es viu com a experiència d'un amor que es rep i es comunica com a experiència de gràcia i goig. Ens fa fecunds, perquè eixampla el cor en l'esperança i permet donar un testimoni fecund (cfr. *Porta Fidei*, 7).

És aquesta dimensió missionera, com a expressió d'una nova i generosa obertura al do de la gràcia, allò que ens ha d'impulsar a imaginar situacions, llocs de vida i accions pastorals, que permetin als que han abandonat la fe cristiana sortir d'allò que el Papa Benet XVI anomena el “desert interior”, una imatge amb què vol representar la condició humana actual, presonera d'un món que, pràcticament, ha exclòs Déu del propi horitzó. La tasca de la nova evangelització, segons l'*Instrumentum Laboris* (cfr. n°86), és tenir el coratge d'introduir la pregunta sobre Déu en

aquest món indiferent, tenir el coratge de donar novament qualitat i motiu a la fe en aquesta societat de vella cristiandat.

Fer-ho sense oblidar la vessant ètica i social que és una dimensió imprescindible del testimoniatge cristià, refusant la temptació d'una espiritualitat amagada i individualista, que poc té a veure amb les exigències de la caritat, ni amb la lògica de l'Encarnació; i que ens ha de dur a iniciatives evangelitzadores menys orientades cap a l'interior de les comunitats cristianes, i més compromeses en l'anunci de la fe a tothom.

Necessitem formar laics capaços d'intervenir en l'activitat pastoral, però tenint en compte la intuïció conciliar (cfr LG 33): "els laics tenen com a vocació especial fer present i operant l'Església en els llocs i circumstàncies on ella no pot arribar a ser sal de la terra si no és a través d'ells". El concili Vaticà II ho concreta demanant especialment als cristians laics ser apòstols en el món de les ciències i la cultura, la vida familiar, l'activitat social, econòmica i política, la solidaritat entre persones i pobles i la salvaguarda de la pau. Avui hi afegiríem la promoció de la dignitat humana, la defensa dels drets humans, la salvaguarda de la creació, el progrés de la biomedicina.

En aquesta línia, i sempre al seu nivell, s'espera molt de les parròquies (cfr. *Instr. Lab.*, 81), considerades com la porta més capil·lar d'entrada en la fe cristiana i en l'experiència eclesial. Són el lloc de la pastoral ordinària, de les celebracions litúrgiques, de l'administració dels sagraments, de la catequesi i del catecumenat, i assumeixen el compromís de ser vertaders centres d'irradiació i de testimoniatge de l'experiència cristiana, sentinelles capaços d'escoltar les persones i les seves necessitats.

4. Promoure experiències de "Lectio Divina" i "Lectura creient de la realitat", entre d'altres

Entre les causes de l'allunyament de la vida cristiana de molts s'assenyala la falta de participació personal i experiencial en la transmissió de la fe, estructures eclesials percebudes com allunyades de la vida de la gent i de les seves preocupacions essencials, i "celebracions litúrgiques formals i de ritus repetits

quasi per costum, privats de la profunda experiència espiritual que, en lloc d'atreure les persones, les hi allunyen" (conf. *Instr. Lab.*, 69).

Una espiritualitat viva demana mitjans que l'alimentin i suports que la sostinguin: a més de la pregària personal en les formes més variades, la meditació segons el mètode ignasià o la pregària amb els salms —que ha estat l'oració fonamental del poble d'Israel, de Jesús i de l'Església—, avui s'estan demostrant molt fecundes pràctiques com les de la "Lectio Divina", la "lectura creient de la realitat", "l'estudi d'Evangelis", la "scrutatio" de la Sagrada Escripura, etc. La consolidació del compromís baptismal exigeix aprendre a llegir la pròpia vida personal i la història humana a la llum de la Paraula de Déu com a història de salvació, i així progressar en la vida cristiana, testimoniar el Crist i viure el seu esperit, donar raó de la pròpia esperança i tenir la capacitat de poder plantejar evangèlicament les qüestions que vagin sorgint en la vida de cada dia.

Cal fomentar la lectura personal i/o en família de la Paraula de Déu, i alhora en les parròquies, comunitats, moviments, delegacions i institucions eclesials. I també cal crear grups que aprofundeixin les lectures de la missa dominical, cosa que ens ajudarà a superar una certa superficialitat en les celebracions. Allò que el món necessita avui de manera especial és el testimoniatge creïble de cristians il·luminats en la ment i el cor per la Paraula del Senyor. En expressió de sant Pau: que "la paraula del Senyor es difongui i sigui glorificada" (2Te 3,1).

Hem de descobrir novament el gust d'alimentar-nos de la paraula de Déu, transmesa fidelment per l'Església, i amb el Pa de la vida, donat com a aliment a tots els qui són els seus deixebles (cf. Jn 6,51).

5. L'experiència de comunitat eucarística i el signe comunitari de la fe

Quan diem que la fe és "personal" no estem dient que creure sigui un assumpte "individual". Des del principi —Pentecostès—, fer-se cristià ha suposat ajuntar-se al grup dels dotze i

als deixebles: l'Església. La fe cristiana no es viu en solitari, sinó que duu a formar part de la comunitat dels deixebles de Jesús en l'Església (Ac 2, 41). No hi ha vida cristiana sense comunitat.

En l'àmbit parroquial, és fonamental la celebració de la litúrgia eucarística, perquè en l'Eucaristia es proclama, celebra i enforteix la fe de l'Església. El Vaticà II diu que l'Eucaristia és “el cim al qual tendeix l'actuació de l'Església i alhora la font d'on brolla tota la seva força” (*Sacrosantum Concilium*, 10).

Per aquest motiu cal revisar les celebracions de l'Eucaristia per tal d'intensificar la celebració de la fe en la litúrgia, suscitant l'aspiració a confessar la fe amb plenitud i convicció renovada, amb confiança i esperança. (cfr. *Porta Fidei*, 9). I cal també reduir el nombre de celebracions de l'Eucaristia per concentrar més la comunitat, tot constituint un veritable signe d'Església.

L'apòstol Pau, parlant de la comunitat cristiana i de la celebració eucarística, insisteix expressament en menjar i beure “dignament” (1Cor 11, 23-27), perquè els corintis havien degradat la Cena del Senyor transformant-la en ocasió de divisions i escàndols. Però també nosaltres podem degradar-la si la vivim com un acte de pietat individual que deixa les nostres consciències tranquil·les refugiant-nos espiritualment en un “fervor” sospitós, o convertint-la en formalisme ritual o pràctica exterior més o menys ineficaç.

L'Eucaristia és sempre un acte comunitari-eclesial que ens reuneix com a Poble de Déu i que hauríem de celebrar no tan sols físicament plegats, sinó cordialment units.

Per afavorir aquesta condició de “signe” comunitari cal que superem la celebració de “misses a la carta” o amb esperit de clan i capelleta, misses “anònimes”, amb els participants separats entre ells i distants de l'Altar, silenciosos i passius. ¿Quin tipus d'espiritualitat demostren les persones que, en la reunió de germans en la fe, en l'assemblea eucarística, s'aïllen per a “trobar-se amb el seu Déu”? En quin Déu creiem? Una assemblea de “ressuscitats” cal que sigui expressió de vida i fraternitat que es difon i es comparteix, i això s'ha de notar d'un cop d'ull en la nostra manera d'estar i participar en la Santa Missa oberts a la comunitat.

6. Fer créixer en nombre i qualitat les Unitats d'Acció Pastoral

Les Unitats d'Acció Pastoral (UAP) que s'han anat constituint volen tenir en compte la diversitat de situacions i estan cridades a facilitar-nos un augment d'integració comunitària com a Església, de tal manera que, afavorint la participació i la comunicació personal de la fe (Mt 18,20), ens ajudin a donar-nos suport els uns als altres de manera complementària.

Però aquesta és una opció que, per a mantenir vives les seves motivacions, demana també constituir un grup de persones amb l'adequada formació que assolirà una tasca fonamental: el seu acompanyament. Aquest grup pensarà la manera d'informar i explicar al Poble de Déu què és una Unitat d'Acció Pastoral i quins serveis pastorals es donaran, de manera que no creguin que seran desatesos o abandonats, sinó atesos més i millor. Es cuidarà de l'animació i el seguiment general de les UAP, amb l'arxiprest respectiu i el vicari de Pastoral que realitzaran el seguiment ordinari. La UAP s'haurà de trobar periòdicament per pregar, programar i avaluar el creixement integral —humà, espiritual, ministerial— dels agents pastorals.

Cal que les Unitats d'Acció Pastoral vagin augmentant i consolidant-se. No es tracta només de fer front a la disminució del ministeri ordenat, cosa que no podem negar, sinó d'assegurar l'existència i presència significativa de la comunitat eclesial en el món actual amb els seus diferents carismes i ministeris. Ens ho està demanant la desaparició del cristianisme sociològic i la nostra situació de diàspora enmig d'un món no cristià.

Aquestes "Unitats" no són la solució per a tot, però són una manera de ser Església fonamentada en l'Espiritualitat de Comunió que és el marc en què s'han de situar totes les espiritualitats en l'Església, tots els carismes, dons i ministeris, que hem de procurar integrar de manera harmònica i coordinada. L'Espiritualitat de Comunió és un estil de vida, una manera de veure-ser-actuar entorn del valor "comunió" com a catalitzador de tota la vida cristiana. Per això, qualsevulla espiritualitat viscuda en l'Església, per a ser autèntica, s'ha de fundar i s'ha de

viure en la dimensió eclesial, és a dir, enriquint la comunió i posant allò que tingui de diferent com un bé en favor de tots.

Hem d'admetre que les nostres comunitats necessiten molt més que ajustaments o retocs perifèrics i que el Senyor ens crida a una renovació amb certa profunditat per tal d'oferir l'Evangelí de manera creïble i interpel·ladora. Coneixem la complexitat de la nostra situació i els interrogants que ens planteja. Les noves realitats ens demanen revisar mentalitats i estils pastorals amb una certa imaginació i amb el discerniment necessari. No tenim respostes per a tot però anem iniciant experiències de pastoral en xarxa col·laborant en projectes concrets. I sabem també que aquesta nova època està habitada ja per la gràcia del Ressuscitat i que l'Esperit Sant hi actua en l'evolució dels temps, i això ens alimenta l'esperança.

7. Fomentar la qualitat espiritual i la fidelitat evangèlica en la tasca de les quatre àrees de cooperació

7.1. Àrea d'acció caritativa i social

El sentiment que animà Jesús a l'últim Sopar va ser l'amor fet donació, servei i sacrifici. Rentar els peus als deixebles va ser-ne el signe i Jesús ho proposà com a exemple a reproduir (cfr. Ju 13,15). Per això, atesa la relació íntima de la caritat amb l'Eucaristia, les nostres trobades eucarístiques cal que siguin ocasió de replantejaments vitals. El Papa Benet XVI ens ho ha tornat a proposar: "L'Any de la fe serà també una bona oportunitat per a intensificar el testimoniatge de la caritat" (Cfr. *Porta Fidei*, 14).

Les nostres prioritats es concreten en:

- Comunicació cristiana de béns: que el plantejament econòmic de la Diòcesi s'orienti cap a una autèntica comunicació de béns entre les comunitats amb més possibilitats i aquelles que no poden disposar de prou recursos. El Consell Pastoral Diocesà estudiarà la posada en marxa d'iniciatives que ens ajudin a fer-ho realitat.

S'ha de potenciar cada vegada més la caixa de compensació diocesana i que el Consell Diocesà d'Economia en faci el seguiment.

L'actitud de compassió, solidaritat i compromís ha d'animar els membres de la nostra Església diocesana a compartir els seus béns amb els més desfavorits, tot aportant, com a mínim, el 0,7% dels seus ingressos.

- Tenir cura de la motivació evangèlica en el servei al proïsme: l'amor al germà —i més en cas de necessitat— forma part de la identitat de tots els membres de l'Església i sense aquest mandat la missió evangelitzadora no és completa.

Cal donar a conèixer, especialment als joves, la tasca de Càritas i facilitar-los la seva participació en programes concrets.

Igualment, s'ha de continuar cooperant entre institucions eclesials —i no eclesials: associacions, empreses, món educatiu— mitjançant iniciatives de formació, creixement personal i inserció laboral.

- Acollida i integració dels nouvinguts: els seguidors de Jesús hem de tenir i animar a tenir en el propi entorn social una gran sensibilitat i preocupació solidària cap a tots aquells que arriben a les nostres terres, i treballar per integrar-los a la societat sense perdre la seva identitat ni patir problemes de rebuig o d'exclusió. Les comunitats de vida consagrada poden donar suport en l'acció educativa, social i sanitària, segons el carisma de cadascuna i segons les noves pobreses del món actual.
- Malalts i acompanyants: que la delegació de pastoral de la salut impulsi la creació d'espais d'acollida per als malalts i/o els acompanyants, que s'han de desplaçar des de fora de la ciutat de Lleida.

Cal assegurar un equip de pastoral de la salut a cada parròquia o unitat pastoral, que sensibilitzi la comunitat i afavoreixi un apropament efectiu als malalts i de manera especial als qui estan sols i més necessitats, tot respectant la seva llibertat, per a fer-los arribar la vida de la comunitat creient.

7.2. Àrea de litúrgia i espiritualitat

La qualitat de la nostra pastoral demana interioritat espiritual i orant. Hem d'introduir en la nostra agenda ordinària algu-

nes pràctiques convenientes i, fins i tot necessàries, que contribueixen a mantenir el goig de la fe i la decisió de transmetre-la.

- A més de les pregàries vocacionals mensuals i altres trobades, cal oferir un recés més intens en els temps litúrgics de l'Advent, la Quaresma i la Pasqua, així com uns exercicis espirituals, dies d'oració en un ambient de silenci —un monestir?— deixant de banda altres tasques per entrar en si mateix i acollir la Paraula, escoltar-la, compartir-la... Tenir l'oportunitat de compartir la pròpia experiència espiritual és una manera de contribuir a la fraternitat.
- Hem d'assegurar serveis d'acompanyament per a caminar en la fe i discernir la voluntat de Déu per a servir millor el Senyor i els germans segons l'esperit de Jesús i per a viure el sagrament de la reconciliació i acollir la gràcia del perdó. Al llarg d'aquest any serà decisiu tornar a recórrer la història de la nostra pròpia fe (Cfr. *Porta Fidei*, 13). Els temples han d'estar oberts en un horari prou ampli per facilitar a tothom l'acollida, la visita i la pregària.
- Cal una sincera reflexió sobre la celebració del Dia del Senyor i la participació en l'Eucaristia dominical. El diumenge és també el dia de "la festa", del descans que ens ajuda a descobrir la bellesa i tot allò que hi ha de bo en el món i en la vida. Un dia especialment apte per a viure en família i també per a viure la caritat, cuidant la relació amistosa amb veïns i parents, amb amics i amb malalts als quals no és fàcil de visitar altres dies...
- Cuidar els ministeris litúrgics. L'oració en comú i les celebracions litúrgiques són cosa de tota la comunitat: són celebracions de l'Església (cfr. *Sacrosantum Concilium*, 26). Aquesta comunió de culte demana també l'establiment d'un equip de litúrgia en les parròquies i la promoció dels diversos ministeris al servei d'una veritable acció comunitària, preparant lectors i animadors del cant litúrgic. En alguns dies assenyalats caldria també celebrar la litúrgia de les hores amb els fidels com laudes o vespres.
- Ministres extraordinaris de l'Eucaristia. Qui rebí aquest ministeri hauria de participar plenament, interna i externa-

ment, en l'Eucaristia; manifestar dignitat i respecte en la litúrgia; posseir una especial sensibilitat cap als malalts i el món de la salut essent capaç de relacionar-se amb les persones i famílies que viuen la malaltia. I ser “ben vist” per la comunitat.

- Educar, fomentar i oferir recursos per a la pregària personal i familiar i les formes de pietat i religiositat popular, que “perllonguen la vida litúrgica de l'Església, però no la substitueixen” (*Sacrosantum Concilium*, 13 i *Catecisme de l'Església Catòlica*, 1674). Cal valorar-ho, purificar-ho i orientar-ho per apropar la Paraula de Déu a la gent posant a l'abast la Bíblia, el Nou Testament, *La missa de cada dia*, *Evangelio 2000*, els salms explicats, etc., i fer-ne difusió.

7.3. Àrea *Gaudium et Spes*

Professar la fe implica necessàriament un testimoniatge i un compromís públic. El cristià no pot pensar mai que creure és un fet privat. L'Església, el dia de Pentecosta, mostra amb tota evidència aquesta dimensió pública de creure i d'anunciar a tots la pròpia fe sense por. És el do de l'Esperit Sant el que capacita per a la missió i enforteix el nostre testimoniatge. I l'apòstol Pau ens recorda que “amb el cor es creu i amb els llavis es professa” (cfr. Rom 10,10).

Per altra part, no podem oblidar que algunes persones del nostre entorn cerquen amb sinceritat el sentit últim i la veritat definitiva de la seva existència i del món. Aquesta recerca és un autèntic “preàmbul” de la fe, perquè porta les persones pel camí que condueix al misteri de Déu. “La mateixa raó de l'home, en efecte, porta inscrita l'exigència d'“allò que val i roman sempre” (Benet XVI, al Collège des Bernardins, París, 12/09/2008).

Cal seguir escoltant amb força el crit de sant Pau: “¿cóm invocaran aquell en qui no han cregut? ¿cóm creuran aquell a qui no han escoltat? ¿cóm escoltaran sense que se'ls anunciï? I ¿com anunciaran si no són enviats?” (Rom 10, 9-15). És una invitació expressa a posar-se en camí i a contribuir a la nova evangelització a què som cridats tots els batejats.

- És important i necessari conrear i fer visible el sentit profund de la fraternitat sacramental. En les nostres parròquies i comunitats tots els batejats som subjectes actius i tots estem cridats a rebre i a donar. Si no demostrem aquesta fraternitat no hi ha “signe” del seguiment evangèlic (cfr. Lc 10). Això demana alimentar en els nostres grups i institucions un sentit profund de pertinença i d’arrelament en l’Església particular de Lleida de la qual som membres vius —i no sols vinculats per legislació canònica—, superant particularismes i distanciaments.
- També hem de procurar promoure i participar en iniciatives ecumèniques, per demanar al Senyor i afavorir el restabliment de la unitat entre tots els cristians. Segons el mateix Jesús, aquesta és una condició perquè altres hi puguin creure (cfr. Ju 17, 21-23).
- Com a individus, com a grups o com a comunitats parroquials, cal que la nostra presència i participació en la trama de la vida social tingui en compte la dimensió col·lectiva, —“política”— i estructural dels problemes, procurant que les iniciatives dels barris i/o dels pobles mirin de servir el bé comú. Si és possible, fóra bo que aquesta presència i participació la tirin endavant preferentment cristians del mateix lloc. No cal fer grans coses: només contribuir dia a dia perquè es pugui viure amb capacitat i possibilitats de créixer, desenvolupar-se, conviure, participar, comunicar-se. Servir i estimar d’aquesta manera es converteix en factor de progrés i de transformació del món (cfr. *Gaudium et Spes*, 37).
- I essent tots actors i destinataris de la vida política, interessats en consolidar i promoure el bé comú, cal comprometre’s en associacions cíviques i professionals per tal que es reconegui la persona humana com a centre de la vida social, i fer un esforç continuat perquè els valors evangèlics impregnin les lleis i les institucions. Una bona manera podria ser promoure debats entre els professionals sobre qüestions actuals notícioses enfocades des del punt de vista de l’ètica cristiana.

7.4. Àrea de formació

La nostra cultura actual, molt fragmentada, freqüentment alimenta actituds i praxis que fan pensar en una dissociació o compartimentació, considerant com a realitats diferents la teologia, l'espiritualitat i l'acció pastoral. Això s'ha traduït sovint en un "primer formar-se, i després actuar", o en permanents distincions entre teoria i pràctica, entre "vida interior" i apostolat, etc., retardant algunes actuacions o replantejaments. Però tots sabem que una bona formació cal que sigui integral i que a caminar s'aprèn caminant.

Caldrà invertir esforç i recursos en la formació de laics. Això requereix també dels responsables, inclòs el prevere, saber destriar, valorar i harmonitzar carismes i serveis en la comunitat per tal d'ajudar cada cristià a descobrir i assumir el propi ser i missió en l'Església pel fet del baptisme rebut, i de la confirmació o del matrimoni.

- A nivell diocesà, l'Any de la fe pot ser una bona ocasió de diàleg renovat i creatiu entre fe i raó —mitjançant simposis i jornades. També caldrà intensificar la reflexió sobre la fe per a ajudar els creients perquè la seva adhesió a l'evangeli sigui més conscient i vigorosa, (cfr. *Porta Fidei*, 8). El coneixement dels continguts de la fe és essencial per a donar l'assentiment propi i introdueix en la totalitat del misteri salvador revelat per Déu (cfr. *Dei Verbum*, 5).
- Quan es tracti de la formació convenient per als agents instituïts en els ministeris laïcals, als quals el bisbe confia responsabilitats en un arxiprestat o unitat pastoral concreta, no hauria de faltar: per a tots, el *Catecisme de l'Església Catòlica* amb el seu Compendi, que posa de manifest la riquesa de l'ensenyament que l'Església ha rebut, custodiat i ofert en els seus més de dos mil anys d'història, des de la Sagrada Escripura als pares de l'Església, des dels mestres de teologia als sants de tots els segles (cfr. *Porta Fidei*, 11); per als ministeris de la Paraula, el *Directori General de Catequesi*; per als ministeris litúrgics, la *Introducció General al Missal Romà*; per als ministeris de la Caritat, el *Compendi de Doctrina Social de l'Església*, i el document de la CEE *La Caridad en la Iglesia*.

- Els arxiprestats, parròquies, delegacions i moviments procuraran evitar duplicitats en els programes o iniciatives de formació, amb la necessària coordinació amb l'IREL.
- En la mesura que sigui possible, convido a formar-se per a fer servir els nous llenguatges de la comunicació i de l'art, per tal de fer possible una presència continuada de l'Església en els mitjans de comunicació tradicionals i moderns.
- En el camp catequètic i en l'escola cristiana és decisiva una espiritualitat intensa, sincera i convençuda, i seguir promovent la participació dels pares en la comunitat cristiana i en l'acció educativa. I caldria una proposta de continuïtat després de la comunió o confirmació.
- També és fonamental un espai i un temps per al servei d'acompanyament personal del catequitzant i la seva família, i d'alumnes i professors —més allà de les tutories—, així com la cura d'aquells que passen per una situació difícil —malaltia, mort d'un ésser estimat.
- En els col·legis vinculats d'alguna manera a l'Església, cal assegurar que, a més de les famílies, els treballadors i professorat coneguin bé el projecte educatiu i que tot allò que fan s'insereixi en aquest projecte i es treballi des d'aquesta perspectiva. Cal afavorir que s'assumeixi el nostre model d'escola. Tots som responsables de la identitat del centre.
- La delegació d'Ensenyament procurarà organitzar intercanvis periòdics programats per anar avançant conjuntament en l'àmbit de la pastoral als col·legis d'església, animant el compromís cristià dels educadors i, si és el cas, formant una associació.

8. Continuar i aprofundir els objectius dels anys anteriors: iniciació cristiana i presència d'Església a la societat

Torno a una reflexió que tots ens hem de fer habitualment en la vida volent encertar en l'acció evangelitzadora: què és allò prioritari?, què hem de "privilegiar"? —i, per tant, què hem de deixar en segon lloc? I hem de recórrer una vegada més a Jesús: "Qui de vosaltres, si vol construir una torre, no s'asseu

primer a calcular-ne les despeses i veure si té recursos per acabar-la?” (Lc 14,28).

Us recordo que hem volgut activar la iniciació cristiana en el nostre entorn d'increença assenyalant-la com una línia prioritària amb la carta *Iniciació cristiana. Creure. Viure. Anunciar la fe* (2010–2011). Després ens hem fixat una segona línia prioritària: una millor presència d'Església en el món i hem volgut viure un temps de sedimentació i d'aprofundiment del camí fet (2011–2012) tenint en compte dues claus: continuïtat i novetat.

Hauríem de mirar com i amb quines motivacions evangèliques —amb quina qualitat espiritual— els seguidors de Jesús som presents en els grans àmbits socials —salut, educació, economia, solidaritat social i internacional, cultura, comunicacions—, com i amb quines motivacions evangèliques tots —i alguns, especialment— servim de manera significativa en els ambients d'aquells que han de prendre decisions i dels que busquen, de les famílies i dels joves. Es tracta de fer circular l'Evangeli per les artèries de la societat. Si no és així, l'Església serà cada vegada més marginada i reduïda a les “sagristies”, per més que es continuï fent servir per a la celebració de festes o ritus de pas.

Es tracta de viure amb i per als altres, assemblant-se a Jesús i disposats a lliurar-se perquè “tinguin vida i a desdir” (Jn 10,10).

Conclusió

Vull tancar aquest missatge pastoral amb el mateix esperit amb què hem comentat la convocatòria d'un simposi per a celebrar els cent cinquanta anys de l'Acadèmia Bibliogràfica Mariana de Lleida: Maria de Natzaret, referent humà i cristià per al nostre temps.

Per la fe, Maria va acollir la paraula de l'Àngel i va creure en l'anunci que seria la Mare de Déu, obeint amb el seu lliurament (cfr Lc 1,38). Amb fe, Maria va assaborir els fruits de la resurrecció de Jesús i, guardant tots els records en el seu cor (cf. Lc 2,19.51), els va transmetre als Dotze, reunits amb ella al Cenacle per a rebre l'Esperit Sant (cfr. *Porta Fidei*, 13).

Per la fe, els Apòstols ho van deixar tot per seguir Jesús (cf. Mt 10,28) creient en les paraules amb què anunciava el Regne de Déu present i realitzant-se en la seva persona (cf. Lc 11,20) i van viure en comunió de vida amb ell. Per la fe, van anar per tot el món, seguint el manament de dur l'Evangelí a tota criatura (cf. Mc 16,15) i van anunciar a tothom l'alegria de la resurrecció, de la qual van ser testimonis fidels.

Per la fe, van anar formant-se les primeres comunitats reunides entorn de l'ensenyament dels Apòstols, la pregària i la celebració de l'Eucaristia, posant en comú els seus béns per a atendre les necessitats dels germans (cf. Ac 2,42-47).

Per la fe, els màrtirs van lliurar la seva vida com a testimoni de la veritat de l'Evangelí, que els havia transformat i fet capaços d'arribar fins al do més gran de l'amor amb el perdó dels seus perseguidors.

Per la fe, tants homes i dones han consagrat la seva vida a Crist, en la senzillesa evangèlica, l'obediència, la pobresa i la castedat, signes concrets de l'espera del Senyor que ja arriba.

Per la fe, molts cristians han promogut accions en favor de la justícia per a fer concreta la paraula del Senyor, que ha vingut a proclamar l'alliberament dels oprimits i un any de gràcia per a tothom (cf. Lc 4,18-19).

Per la fe, homes i dones de totes les edats han confessat al llarg dels segles la bellesa de seguir el Senyor Jesús a la família, a la feina, en la vida pública i en l'exercici dels carismes i ministeris que els confiaven.

També nosaltres vivim per la fe: pel reconeixement viu del Senyor Jesús present en les nostres vides i en la història. I aquest any tindrem l'oportunitat de confessar la fe en el Senyor ressuscitat a les nostres catedrals i esglésies, a les nostres cases i amb les nostres famílies, perquè cadascú senti amb força l'exigència de conèixer i transmetre millor a les generacions futures la fe de sempre. En aquest Any, les comunitats religioses, les parroquials i totes les realitats eclesials antigues i noves, trobaran la manera de professar públicament el Credo (cfr. *Porta Fidei*, 8).

Confiem aquest temps de gràcia a la Mare de Déu, proclamada “benaurada perquè ha cregut” (Lc 1,45),

+ Joan Piris
Bisbe de Lleida

Lleida, 2 d'octubre de 2012

Festivitat de la Mare de Déu de l'Acadèmia

Cartes pastorals
Mons. Joan Piris Frígola
Bisbe de Lleida

1. *Entre tots i per al bé de tothom*, 2009.
2. *La iniciació cristiana. Creure. Viure. Anunciar l'Evangeli*, 2010
3. *Presència d'Església a la societat*, 2011.
4. *La necessària qualitat espiritual*, 2012.

